

REKONSTRUKCE A RESTAUROVÁNÍ HISTORICKÝCH MALEB A SOCH

RECONSTRUCTION AND RESTORATION OF HISTORIC PAINTINGS AND SCULPTURES.

KAREL DRLÍK

Resumé

Podstatou této bakalářské práce je popsat rekonstrukci a restaurování dřevěných historických obrazů a soch. Dále zdokumentovat restaurátorské zásahy na obrazu „Očekávání“ z kostela sv. Mikuláše v Maletíně.

Abstrakt

The essence of this work is to describe the reconstruction and restoration of historical paintings and wooden sculptures. Furthermore, document restoration work on the painting "Expectations" of the church of the st. Nicholas in Maletín.

Bakalářská práce se zabývá problematikou oprav historických maleb a soch. Téma bakalářské práce jsem zvolil z toho důvodu, že jsem měl možnost několikrát se aktivně zapojit při restaurování historických památek pod vedením Mgr. art. Dušana Rohlíka. To mě vedlo k zvolení uvedeného tématu bakalářské práce, abych si prohloubil teoretické poznatky v dané problematice.

Cílem teoretické části bakalářské práce je přiblížit postupy při restaurování zejména u dřevěných soch a obrazů. Praktická část práce si klade za cíl zdokumentovat průběh restaurátorských úkonů při restaurování obrazu.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část bakalářské práce se zabývá tím, co by měl restaurátor při své činnosti znát. V první kapitole se věnuji vývoji sochařství od starověku po novověk. V druhé kapitole se zabývám historií řezbářství, vybavením řezbářské dílny a technikám řezby. Třetí kapitola pojednává o dřevěných sochách a obrazech. V uvedené kapitole je popsána stavba dřeva a materiál vhodný pro vyřezávání soch. Ve čtvrté kapitole popisují vybrané dokončovací práce ve dřevě jako je tmelení, moření, voskování, bělení, polychromie. Pátá kapitola seznamuje s poruchami dřevěných obrazů a plastik, narušením především atmosférickými a chemickými vlivy. Dále popisuje poruchy vyvolané živými organismy. Na uvedenou kapitolu navazuje šestá kapitola zabývající se opravami. Popisuje stanovení způsobů opravy, restaurování a konzervace.

Praktická část práce popisuje restaurátorský průzkum a průběh restaurování obrazu s názvem „Očekávání“ v kostele sv. Mikuláše v Maletíně. Praktická část je obsažena v poslední sedmé kapitole. Tato kapitola mimo restaurátorský průzkum a průběh restaurování obsahuje, historii kostela sv. Mikuláše v Maletíně, základní údaje o restaurované památce a umělecko-historický výklad obrazu. V závěru této sedmé kapitoly jsou doporučené podmínky pro obraz a obrázková příloha z restaurování. *Olympiáda techniky Plzeň 2014 19. – 20. 5. 2015*

Ve své bakalářské práci jsem se zabýval problematikou rekonstrukce a restaurování historických maleb a soch. Z této rozsáhlé problematiky, týkající se oprav a restaurování jsem se snažil vybrat ty postupy a procesy, které jsou nejpodstatnější a které jsem si mohl vyzkoušet nebo jsem se s nimi mohl seznámit v restaurátorské dílně

Cílem mojí bakalářské práce bylo teoretické seznámení s postupy při rekonstrukci a restaurování dřevěných schodů a obrazů. Tento cíl byl naplněn, podařilo se mi na základě odborné literatury a rozhovorů s restaurátorem popsat to, co musí restaurátor při restaurování obrazů a soch ovládat a znát. Praktická část si kladla za cíl zdokumentovat restaurátorské zásahy při restaurování. Cíl byl naplněn v praktické části, kde jsem popsal restaurátorské zásahy na konkrétním díle. V příloze jsou přiloženy fotografie z průběhu restaurování.

Postupy, které jsou uvedené v teoretické části bakalářské práce jako je příprava tmelu a tmelení při opravách dřevěných částí narušených červotočem, jsem si mohl vyzkoušet v praxi, a to s odborným vedením restaurátora. Tato zkušenost pro mě byla přínosem v tom, že jsem si rozšířil přehled o technikách práce se dřevem a získal jsem širší přehled o tom, co je restaurování.

Díky tomu, že jsem se mohl účastnit komplexních restaurátorských zásahů, a to především na obraze „Očekávání“, usuzuji, že profesi restaurátora může vykonávat člověk vysoce kvalifikovaný, který zná historii umění, musí mít přehled o technikách tvorby uměleckých předmětů a dále by měl mít umělecký a výtvarnický cit. Je to z toho důvodu, že při neodborném zásahu může dojít k nevratnému znehodnocení a tedy k nevyčíslitelné škodě z hlediska historického i uměleckého.

SEZNAM LITERATURY

1. DENNING, Antony. *Řezbářství*. V Praze: Slovart, 2013. 192 s. ISBN 978-80-7391-682-4.
2. *Hanácký kalendář: čtení pro zábavu a poučení*. Olomouc: Stráž lidu, [1971].
3. KUBIČKA, Roman a Jiří ZELINGER. *Výkladový slovník: malířství, grafika, restaurátorství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 341 s. ISBN 80-247-9046-7.
4. MEDKOVÁ, Eva a Andrea BOHMANNOVÁ. *Starožitný nábytek: údržba a opravy*. 1. vyd. Praha: SNTL, 1977, 173 s.
5. MELZER, Miloš, ed. *Vlastivěda šumperského okresu*. 1. vyd. Šumperk: Okr. vlastivědné muzeum, 1993. 585 s., 115 obr. na příl. ISBN 80-85083-02-7.
6. SAMEK, Bohumil. *Umělecké památky Moravy a Slezska. Díl 2, J - N*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1999. 780 s. ISBN 80-200-0695-8.
7. *Sborník z prezentačního semináře absolventských prací obhájených na Fakultě restaurování v Litomyšli v akademickém roce 2012/2013*. Litomyšl: Fakulta restaurování, Univerzita Pardubice, [2013].
8. *Seznam nemovitých kulturních památek okresu Šumperk*. Olomouc: Památkový ústav, 1994. 200 s. ISBN 80-901473-5-6.
9. SLÁNSKÝ, Bohuslav. *Technika malby. Díl I, Malířský a konzervační materiál*. Vyd. 2. Praha: Paseka, 2003. xxii, 299 s., 88 s. obr. příl. ISBN 80-7185-610-X.
10. SLÁNSKÝ, Bohuslav. *Technika malby. Díl II, Průzkum a restaurování obrazů*. Vyd. 2. Praha: Paseka, 2003. 361 s., 200 s. obr. příl. ISBN 80-7185-623-1.

11. ŠEDÝ, Václav. *Sochařské řemeslo: základ sochařského umění*. 1. vyd. Praha: SNKLHU, 1953, 160, [2] s. Technika a řemeslo (SNKLHU).
12. UDRŽAL, Pavel a Stanislav DAVID. *Řezbářství*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 182 s. Polytechnická knihnice (SNTL).